

Ο «λυτός» βίος των Ελλήνων

Του **ΤΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Βαρεθήκατε την τρoικα; Δεν αντέχετε άλλο να κρέμεστε από τα χείλη της κ. Μέρκελ; Σας εκνευρίζει το χαμόγελο του κ. Ολάντ; Να σας πω τη μαύρη αλήθεια κι εγώ τα έχω βαρεθεί όλ' αυτά και άλλα τόσα ακόμη. Δεν αντέχω άλλο να ακούω για τη γραφειοκρατία των Βρυξελλών και τα λαχανάκια της, ή τις προδιαγραφές για την ποσότητα νερού που απελευθερώνουν τα καζανάκια όποτε πατάω το κουμπί ή ξυπνάει το ηλεκτρονικό μάτι διότι ξεμπέρδεψα με την πίεση του προστάτου μου.

Αν λοιπόν τα βαρεθήκατε όλα αυτά, μην ανησυχείτε. Το ευρωπαϊκό οικοδόμημα κλονίζεται, ο δε κλονισμός του ξεκίνησε από την Ελλάδα. Η σύμπραξη της καθ' ημάς ριζοσπαστικής αριστεράς και των Ανεξαρτήτων Ελλήνων, ξενόφοβων, εθνικιστών και λοιπών, δεν οφείλεται στον γευστικό ελληνικό κυλό που μπερδεύει τις ιδέες όπως τους μπρούς. Είναι ζήτημα ευρωπαϊκής στρατηγικής, μετατόπισης του ρήγματος που κάποτε χώριζε τη δεξιά από την αριστερά σε ένα άλλο ρήγμα, αυτό που χωρίζει όσους εξακολουθούν να πιστεύουν στο κοινό ευρωπαϊκό όραμα και τους υπόλοιπους, όσους επιθυμούν την επιστροφή στην αυτόνομη διάθεση κρατών, εθνών, λαών, συνόρων και παραδοσιακών χορών.

Τι σχέση έχει ο ΣΥΡΙΖΑ με το Εθνικό Μέτωπο της Γαλλίας; Εκ πρώτης όψης καμία. Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι το αποπαιδί της ελληνικής αριστεράς, ένα μωσαϊκό από απομεινάρια διαφόρων πολιτικών αποχρώσεων της λενινιστικής ιδεολογίας και παλαιοπασοκικού λαϊκισμού με ρητορική αντικαπιταλιστικής ρήξης, ενώ το Εθνικό Μέτωπο γεννήθηκε από Γάλλους που πολέμησαν κατά της ανεξαρτησίας της Αλγερίας, εχθρούς της γκωλικής δημοκρατίας που τώρα προσπαθούν να εξευγενισθούν με τη Μαρίν Λεπέν. Έχουν εγκαταλείψει τον αντισημιτισμό τους και τώρα θέλουν να εγκαταλείψουν και το ευρώ. Τα συγχαρητήρια της Λεπέν προς τον ΣΥΡΙΖΑ δεν ήταν πολιτικάντικα.

Η κ. Λεπέν ξέρει πως, ακόμη και αν δεν κερδίσει τις προεδρικές εκλογές, αν περάσει στον δεύτερο γύρο και πολλαπλασιάσει το ποσοστό της που είναι ήδη μεγάλο, αν στην Ελλάδα κυβερνάει ο ΣΥΡΙΖΑ και στην Αγγλία ο Φάραντζ, κι αν οι Podemos κρατηθούν ως δύναμη εξουσίας, ή κυβερνήσουν την Ισπανία, τότε το ευρωπαϊκό οικοδόμημα θα αρχίσει να τρίζει στα σοβαρά. Ο σύγχρονος λαϊκισμός αρδεύεται από την υπόσχεση της απελευθέρωσης των λαών από την ευρωπαϊκή εξουσία. Τι ακριβώς σημαίνει αυτό για την πρωτοπόρο Ελλάδα;

Κατ' αρχάς μια σύντομη ανασκόπηση της λέξης «λαϊκισμός» στα ελληνικά δίνει τα εξής αποτελέσματα. Στο λεξικό Δημητράκου, έργο της δεκαετίας του '50 η λέξη δεν υπάρχει. Ο συνάδελφος Μιχάλης Κατσιγέρας όμως, ο γνωστός Φιλίστωρ, με ενημέρωσε ότι η λέξη εμφανίζεται σε φύλλο της «Καθημερινής» του 1931 για να περιγράψει την πολιτική του Λαϊκού Κόμματος του Κεμάλ Ατατούρκ. Ο δε υπότιτλος εξηγεί: «λαϊκισμός, ο λαός ως παράγων εξουσίας». Η λαϊκή κυριαρχία όμως είναι κατοχυρωμένη από το Σύνταγμα της Τρίτης Ελληνικής Δημοκρατίας. Ποια η διαφορά της από τον λαϊκισμό; Ο αείμνηστος ιδρυτής του παρ' ημίν λαϊκισμού

Ανδρέας Παπανδρέου το είχε διατυπώσει με τον πιο καθαρό τρόπο. «Το ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση ο Λαός στην εξουσία», άρα ΠΑΣΟΚ και λαός ταυτίζονται, άρα η κυβέρνηση θέτει υπεράνω των θεσμών, ακόμη και της ίδιας της δημοκρατίας, τον λαό. Ο λαός ασκεί οικονομική πολιτική, εξωτερική πολιτική, ο λαός ορίζει τη διδακτέα ύλη στην εκπαίδευση, ο λαός αποφασίζει και ό,τι αποφασίζει η κυβέρνηση σημαίνει ότι το αποφασίζει ο λαός. Θεωρούμε ότι ο «λαϊκισμός» είναι απλώς μια πολιτική ρητορεία που κολακεύει το λαϊκό αίσθημα και το διεγείρει. Είναι κάτι παραπάνω όμως: είναι η εξουσία του λαϊκού αισθήματος με ό,τι κι αν αυτό συνεπάγεται.

Η Χάνα Αρεντ φτάνοντας στην Αμερική, ως πρόσφυγας από τη ναζιστική Γερμανία όπου κυβερνούσε ο λαός, είχε σημειώσει: επιτέλους έφτασα στη χώρα όπου κυβερνούν οι νόμοι και όχι τα πρόσωπα. Οι ελληνικές ελίτ, από συστάσεως του σύγχρονου ελληνικού κράτους, και πριν ακόμη, γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο είχαν το βλέμμα στραμμένο προς τη Δυτική Ευρώπη. Γιατί, όσοι σοφοί ανάμεσά μας, ζητούσαν κάποιο σύστημα ανα-

Η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία ακόμη και χωρίς την Ε.Ε., δεν θα πάψουν να είναι ευρωπαϊκές χώρες. Η Ελλάδα όμως; Θα επιστρέψει στη βαλκανική της μοναξιά;

φοράς που θα τους επέτρεπε να ξεπεράσουν τα όρια της προσωπικότητάς τους. Η Ευρώπη για την Ελλάδα είναι μια κατάκτηση της σύγχρονης Ιστορίας της.

Αν οι δυνάμεις του λαϊκισμού, οι δυνάμεις της αριστεροδέξιας επανάστασης, καταφέρουν όντως να κλονίσουν το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, ή το αναγκάσουν να χαλαρώσει τους δεσμούς του αντί να συνεχίσει να τους οικοδομεί, τι θα γίνει η Ελλάδα; Διότι η Ισπανία, ακόμη και χωρίς την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν θα πάψει να είναι ευρωπαϊκή χώρα. Το ίδιο ισχύει και για τη Γαλλία και για την Ιταλία. Η Ελλάδα όμως; Θα επιστρέψει στη βαλκανική της μοναξιά; Ή μήπως θα αναζητήσει καταφύγιο στη ζεστή αγκαλιά των Ρώσων αδελφών; Υπόθεση εργασίας: φαντάζεστε τον υπερήφανο Έλληνα υπουργό των Εξωτερικών να βάζει αστερίσκους στη ρωσική εξωτερική πολιτική αν, ο μν γένοιτο, βρεθούμε στο πλευρό της; Κλαυσίγελως.

Η νέα κυβέρνηση, από τα πρώτα κιόλας εικοσιτετράωρα απέδειξε πως σκοπεύει να σεβαστεί τις προεκλογικές της εξαγγελίες. Επιθυμούσε να συγκρουστεί με την Ευρώπη και η σύγκρουση άρχισε. Σε όλα τα επίπεδα. Κι ίσως το πιο ανησυχητικό να μην είναι το φλέγον οικονομικό. Ίσως το πιο ανησυχητικό να είναι το πολιτικό που θα εκμεταλλευτεί το οικονομικό για να επιτύχει την απομόνωση της χώρας που τη βαφτίσαμε ανεξαρτησία, όπως ο κ. Βαρουφάκης βάφτισε την απεχθή λιτότητα σε επιθυμητό λιτό βίο - εκτός πια κι αν εννοούσε «λυτό» βίο και δεν το καταλάβαμε.

ttheodoropoulos@kathimerini.gr